

PRESSITEADE nr 138/23

Luxembourg, 13. september 2023

Üldkohtu otsus kohtuasjas T-65/18 RENV | Venezuela vs. nõukogu

Üldkohus jättis rahuldamata Venezuela hagi liidu piiravate meetmete peale

Arvestades inimõiguste, õigusriigi ja demokraatia olukorra halvenemist Venezuelas, võttis Euroopa Liidu Nõukogu 13. novembril 2017 piiravad meetmed seoses olukorraga Venezuelas¹. Need meetmed nägid sisuliselt ette keelu müüa, tarnida, üle anda või eksportida siserepressioonideks kasutada võidavat varustust või osutada selle varustusega või sõjaliste kaupadega seotud teenuseid ühelegi füüsilisele või juriidilisele isikule, üksusele või asutusele Venezuelas või kasutamiseks Venezuelas.

Venezuela esitas 6. veebruaril 2018 Euroopa Liidu Üldkohtusse hagi määruse 2017/2063 tühistamiseks teda puudutavas osas. Pärast seda muutis Venezuela oma hagiavaldust, et hagi hõlmaks ka otsust 2018/1656 ja rakendusmäärust 2018/1653², millega nõukogu oli piiravaid meetmeid pikendanud ja muutnud.

Üldkohus jättis 20. septembri 2019. aasta kohtuotsuses hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata põhjendusel, et vaidlusalused meetmed ei puuduta Venezuela õiguslikku olukorda otseselt³. Venezuela esitas apellatsioonkaebuse Euroopa Kohtule, kes 22. juunil 2021 tühistas⁴ Üldkohtu otsuse osas, millega Üldkohus tunnistas vastuvõetamatuks Venezuela hagi, milles paluti tühistada määruse 2017/2063 artiklid 2, 3, 6 ja 7, ning suunas kohtuasja tagasi Üldkohtusse sisulise otsuse tegemiseks.

Tänases kohtuotsuses **lõkkas Üldkohus tagasi kõik argumendid, millega Venezuela põhjendas nõuet tühistada määruse 2017/2063 artiklid 2, 3, 6 ja 7.**

Esiteks leidis Üldkohus, et Venezuelal ei olnud õigust olla ära kuulatud enne vaidlusaluste meetmete – mis on üldmeetmed – võtmist. Õigus olla ära kuulatud kehtib isiku suhtes võetud üksikmeetmete korral ning üldmeetmete võtmise raames ei saa sellele tugineda.

Asjaomase kolmanda riigi ärakuulamine enne selliste piiravate meetmete võtmist, millega rakendatakse välispoliitiline otsus, tähendaks pealegi seda, et nõukogu kohustatakse pidama selle riigiga arutelusid, mis sarnanevad rahvusvaheliste läbirääkimistega. See muudaks sisutühjaks nimetatud riigi suhtes piiravate meetmete kehtestamise soovitava mõju: avaldada sellele riigile survet, et muuta tema käitumist.

¹ Nõukogu 13. novembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/2063 piiravate meetmete kohta seoses olukorraga Venezuelas (ELT 2017, L 295, lk 21).

² Nõukogu 6. novembri 2018. aasta otsus (ÜVJP) 2018/1656, millega muudetakse otsust (ÜVJP) 2017/2074 piiravate meetmete kohta seoses olukorraga Venezuelas (ELT 2018, L 276, lk 10), ja nõukogu 6. novembri 2018. aasta rakendusmäärus (EL) 2018/1653, millega rakendatakse määrust (EL) 2017/2063 piiravate meetmete kohta seoses olukorraga Venezuelas (ELT 2018, L 276, lk 1).

³ 20. septembri 2019. aasta kohtuotsus Venezuela vs. nõukogu, [T-65/18](#).

⁴ 22. juuni 2021. aasta kohtuotsus Venezuela vs. nõukogu (kolmanda riigi mõjutatus), [C-872/19 P](#), vt ka [pressiteade nr 112/21](#).

Teiseks märkis Üldkohus nõukogu põhjendamiskohustusega seoses, et nõukogu on põhjalikult kirjeldanud piiravate meetmete võtmiseni viinud olukorda tervikuna ja eesmäärke, mida piiravate meetmetega soovitakse saavutada, ning need ei saanud Venezuelale teadmata olla.

Kolmandaks, seoses faktiliste asjaolude sisulist ebaõigsust ja Venezuela poliitilise olukorra hindamisel tehtud ilmset viga käsitlevate argumentidega leidis Üldkohus ühelt poolt, et nõukogu tugines Venezuela olukorra hindamisel usutavale ja usaldusväärsele teabele ning Venezuela ei ole tõendanud piiravate meetmete võtmise aluseks olnud asjaolude sisulist ebaõigsust. Teiselt poolt võis nõukogu asuda seisukohale, et vaidlustatud määruse vastuvõtmise kuupäeval olid vägivald ja ülemäärane jõu kasutamine ning inimõiguste rikkumine ja demokraatia õõnestamine Venezuelas piisavalt tõendatud ning esines oht, et sellised vahejuhtumid korduvad. Seega võis nõukogu ilmset hindamisviga tegemata asuda seisukohale, et Venezuelas on õõnestatud demokraatiat, õigusriiki ja inimõigusi.

Neljandaks lükkas Üldkohus tagasi Venezuela argumendid, mis käsitlesid õigusvastaste vastumeetmete kehtestamist ja rahvusvahelise õiguse rikkumist. Kõigepealt märkis Üldkohus selle kohta, et vaidlusalused meetmed ei ole vastumeetmed, sest asjaomased piiravad meetmed ei vasta tingimustele, mis on ette nähtud Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) Rahvusvahelise Õiguse Komisjoni 2001. aastal vastu võetud eelnõus riigivastutuse kohta rahvusvahelise õiguse rikkumisel. Lisaks lükkas Üldkohus kohtupraktikat kohaldades tagasi Venezuela argumendi, et nõukogul ei ole pädevust võtta neid piiravaid meetmeid ilma ÜRO Julgeolekunõukogu eelneva loata. Üldkohus lisas, et Venezuela ei ole tõendanud, et oleks olemas „õigusnormina tunnustatud üldine praktika“, mille kohaselt tuleb nõukogul enne piiravate meetmete võtmist saada selline luba. Seejärel lükkas Üldkohus tagasi Venezuela argumendid, mis käsitlesid Maaailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) lepingute rikkumist. Nimelt, ühelt poolt ei väida Venezuela, et vaidlustatud määruses oleks sõnaselgelt viidatud WTO lepingute sätetele, ning teiselt poolt ei ole Venezuela märkinud, milliste aktidega või millisel juhul kavatses liit vaidlustatud määruse abil täita WTO raames võetud konkreetset kohustust. Lõpuks lükkas Üldkohus tagasi ka Venezuela argumendi, et nõukogu on kasutanud eksterritoriaalset jurisdiktsiooni. Selle kohta märkis Üldkohus, et kõnealused piiravad meetmed puudutavad liikmesriikide jurisdiktsiooni alla *ratione loci* või *ratione personae* kuuluvaid isikuid ja olukordi. Üldkohus tuletas selles kontekstis meelde, et nõukogu pädevus võtta piiravaid meetmeid kuulub nende liidu autonoomsete meetmete raamistikku, mis on võetud ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) raames ja mille eesmärk on eelkõige tagada, et järgitakse *erga omnes partes* kohustusi austada põhimõtteid, mis tulenevad üldisest rahvusvahelisest õigusest ja universaalsetest või peaaegu universaalsetest rahvusvahelistest õigusaktidest, eelkõige ÜRO põhikirja artiklist 1.

MÄRKUS: Üldkohtu lahendi peale võib kahe kuu ja kümne päeva jooksul selle teatavakstegemisest esitada üksnes õigusküsimustes apellatsioonkaebuse Euroopa Kohtule.

Meeldetuletus: Euroopa Kohtule võib esitada õigusküsimustega piirduva apellatsioonkaebuse Üldkohtu otsuse või määruse peale. Üldjuhul ei ole apellatsioonkaebusel peatavat toimet. Kui apellatsioonkaebus on vastuvõetav ja põhjendatud, tühistab Euroopa Kohus Üldkohtu lahendi. Kui menetlusstaadium seda lubab, võib Euroopa Kohus teha ise asja suhtes lõpliku kohtuotsuse. Vastasel juhul suunab ta asja tagasi Üldkohtusse, kes on seotud Euroopa Kohtu poolt apellatsioonimenetluses tehtud otsusega.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Üldkohtule siduv.

Otsuse [terviktekst ja kokkvõte](#), juhul kui see koostatakse, on CURIA veebisaidil alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Marta Osleja, ☎(+352) 4303 6005.

Hoiame ühendust!

